

Metody zarządzania wartością publiczną

Marek Ćwiklicki

Metody zarządzania wartością publiczną

Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR
Warszawa 2019

Recenzent: prof. dr hab. Jerzy Hausner

Redakcja i korekta: Jadwiga Witecka

Projekt okładki: Katarzyna Juras

Publikacja dofinansowana przez Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie

Copyright © by Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2019
ISBN 978-83-65390-31-8

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.
ul. Wiślana 8 (róg Browarnej), 00-317 Warszawa
tel./faks 22 692 41 18; 22 826 59 21; 22 828 93 91
dział handlowy: jak wyżej, w. 108
e-mail: info@scholar.com.pl
www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze
Skład i łamanie: Protex
Druk i oprawa: Fabryka Druku

Spis treści

Wstęp	9

Rozdział 1

Charakterystyka zarządzania wartością publiczną	13
1.1. Wprowadzenie do zarządzania wartością publiczną	13
1.2. Wartość jako concept teoretyczny	13
1.3. Definicja wartości publicznej	14
1.4. Trójkąt strategiczny – podstawa koncepcji wartości publicznej	20
1.4.1. Wartość publiczna i otoczenie wykonawcze	21
1.4.2. Legitymizacja, poparcie i otoczenie wspierające	22
1.4.3. Zdolności operacyjne i organizacja	23
1.5. Operacjonalizacja wartości publicznej na potrzeby jej pomiaru	25
1.5.1. Model wartości konkurujących	26
1.5.2. Karta wyników wartości publicznej	27
1.5.3. System pomiaru wartości publicznej oparty na dokonaniach	29
1.5.4. Pomiar wartości publicznej Work Foundation	30
1.5.5. The Accenture Public Sector Value Model	31
1.6. Specyfika zarządzania wartością publiczną	32
1.7. Podsumowanie	36

Rozdział 2

Zarządzanie usługami publicznymi	39
2.1. Wprowadzenie	39
2.2. Charakterystyka dziedziny i rodzaje metod zarządzania usługami publicznymi	39
2.3. Badanie oczekiwań klientów usług publicznych	45
2.3.1. Charakterystyka obszaru	45
2.3.2. Przegląd metod badania oczekiwań klientów	46
2.3.3. Przykładowa metoda: SERVQUAL	46
2.4. Współprodukcja	49
2.4.1. Charakterystyka obszaru	49
2.4.2. Przegląd metod współprodukcji wartości publicznej	50
2.4.3. Przykładowa metoda 1: budżet obywatelski	52
2.4.4. Przykładowa metoda 2: <i>service blueprinting</i>	53

2.5. Komunikacja zewnętrzna	55
2.5.1. Charakterystyka obszaru	55
2.5.2. Przegląd metod komunikacji zewnętrznej	56
2.5.3. Przykładowa metoda: strona internetowa organizacji	58
2.6. Zarządzanie operacyjne	59
2.6.1. Charakterystyka obszaru	59
2.6.2. Wybrane metody zarządzania operacyjnego	60
2.6.3. Przykładowa metoda: <i>lean government</i>	60
2.7. Podsumowanie	62

Rozdział 3

Zarządzanie ukierunkowane na otoczenie	65
3.1. Wprowadzenie	65
3.2. Charakterystyka dziedziny i rodzaje metod zarządzania ukierunkowanych na otoczenie	65
3.3. Zarządzanie polityczne	71
3.3.1. Charakterystyka obszaru	71
3.3.2. Przegląd metod zarządzania politycznego	72
3.3.3. Przykładowa metoda: deliberacja	73
3.4. Organizacyjne politykowanie	75
3.4.1. Charakterystyka obszaru	75
3.4.2. Przegląd metod organizacyjnego politykowania	76
3.4.3. Przykładowe reguły wywierania wpływu w organizacji	77
3.5. Zarządzanie relacjami z interesariuszami	77
3.5.1. Charakterystyka obszaru	77
3.5.2. Przegląd metod zarządzania relacjami z interesariuszami	79
3.5.3. Przykładowa metoda: analiza interesariuszy	81
3.6. Podsumowanie	83

Rozdział 4

Zarządzanie ukierunkowane na rezultaty	85
4.1. Wprowadzenie	85
4.2. Charakterystyka dziedziny i rodzaje metod zarządzania ukierunkowanych na rezultaty	85
4.3. Planowanie dla rezultatów	89
4.3.1. Charakterystyka obszaru	89
4.3.2. Przegląd metod planowania dla rezultatów	90
4.3.3. Przykładowa metoda: <i>foresight</i>	91
4.4. Monitorowanie rezultatów	94
4.4.1. Charakterystyka obszaru	94
4.4.2. Przegląd metod monitorowania rezultatów	95
4.4.3. Przykładowa metoda: karta wyników wartości publicznej	97

4.5. Ewaluacja rezultatów	99
4.5.1. Charakterystyka obszaru	99
4.5.2. Przegląd metod ewaluacji rezultatów	101
4.5.3. Przykładowa metoda: analiza kosztów i korzyści	103
4.6. Podsumowanie	105
 Rozdział 5	
Typologie metod zarządzania wartością publiczną	107
5.1. Wprowadzenie	107
5.2. Założenia przeprowadzenia typologii metod zarządzania wartością publiczną	107
5.2. Typologia metod zarządzania wartością z perspektywy interdyscyplinarnej	109
5.2.1. Opis metody badawczej	109
5.2.2. Analiza grupy metod zarządzania usługami publicznymi	112
5.2.3. Analiza grupy metod zarządzania otoczeniem	116
5.2.4. Analiza grupy metod zarządzania rezultatami	119
5.2.5. Wnioski z typologii metod z perspektywy multidyscyplinarnej	123
5.3. Typologia metod zarządzania wartością ze względu na zakres, sposób i warunki stosowania	123
5.3.1. Przyjęta metoda i kryteria klasyfikacyjne	123
5.3.2. Typologia ze względu na zakres wykorzystania metod	127
5.3.3. Typologia ze względu na sposób stosowania metod	129
5.3.4. Typologia ze względu na warunki stosowania metod	130
5.3.5. Ogólna typologia metod	132
5.3.6. Wnioski z typologii metod zarządzania wartością publiczną	133
5.4. Podsumowanie	134
Zakończenie	135
Załącznik 1. Scenariusz badania	137
Załącznik 2. Zestawienie danych wejściowych do cząstkowych analiz MFA .	139
Spis rycin	143
Spis tabel	145
Literatura	147
Indeks nazwisk	173